

RAC-16070601063800

Seat No. _____

B. R. S. (Sem. VI) (CBCS) Examination

March - 2019

Horticulture & Forestry : Core - 22

(New Course)

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

- 1 ટમેટાંની છ જાતોની સરખામણી કરવા માટે દરેક જાત માટે ત્રણ પુનઃરચના 10
રાખી CRD મુજબ લેવાના પ્રયોગમાં જાતોની યદ્યચ્છ ફાળવણી કઈ રીતે કરશો
તે મુદ્દાસર સમજાવી ક્ષેત્ર નક્કશો તૈયાર કરો.

અથવા

- 1 RBD માં માવજતોનું યદ્યચ્છન કઈ રીતે કરશો તે ઉદાહરણ દ્વારા મુદ્દાસર સમજાવો. 10

- 2 છ માવજત રાખી LSD મુજબ લેવાના એક પ્રયોગમાં માવજતોની યદ્યચ્છ 10
ફાળવણી કઈ રીતે કરશો તે મુદ્દાસર સમજાવો.

અથવા

- 2 સંશોધન દરખાસ્ત તૈયાર કરવા વિષે મુદ્દાસર માહિતી આપો. 10

- 3 માગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો : (કોઈપણ ત્રણ) 15

- (1) SPD વિષે સમજાવી તેના ફાયદાઓ જણાવો.
(2) CRD ના ફાયદા-ગેરફાયદાઓ જણાવો.
(3) સીમા અસર એટલે શું ? તે ઉદ્ભવવાના કારણો ઉદાહરણો સાથે સમજાવી,
સીમા અસર નિવારવાના ઉપાય જણાવો.
(4) ભીંડાની જાતોની સરખામણી કરવા અંગેના એક પ્રયોગમાં જાતોનું સરેરાશ
ઉત્પાદન નીચે મુજબ મળેલ છે. જો ક્રાંતિક તફાવત $CD = 3.2$ હોય તો
બાર ડાયગ્રામ બનાવી અર્થઘટન લખો.

જાતનું નામ **સરેરાશ ઉત્પાદન (કિ.ગ્રા. / ખંડ)**

ગુજ. ભીંડા - 1 32.7

ગુજ. ભીંડા - 2 35.8

પુસા સાવની 26.4

પરભણી ક્રાંતિ 23.3

વૈશાલી 29.3

પુસા મખમલી 25.5

- (5) “બિવાન્સ હાફ ડ્રીલ રીત” વિષે આકૃતિ સાથે સમજાવો.

RAC-16070601063800]

1

[Contd...

4 માગ્યા મુજબ જવાબ આપો : (કોઈપણ પાંચ)

15

- (1) જો $GM = 20$ અને $Error MS = 100$ હોય તો $CV\%$ શોધો.
- (2) ક્ષેત્ર પ્રયોગના એક ખંડમાં બે હાર વચ્ચેનું અંતર 20 સેમી. હોય તેવી કુલ 80 પાકની હારો આવેલી છે તેમાંથી બંને બાજુએથી પાંચ-પાંચ હારો સીમા વિસ્તાર તરીકે છોડવાની છે તો ખંડની કુલ પહોળાઈ અને ચોખ્ખી પહોળાઈ શોધો.
- (3) જો અવલોકનોનો કુલ સરવાળો = 300 $r = 5$ અને $t = 6$ હોય તો સુધારક અવયવ (CF) શોધો.
- (4) ક્રાંતિક તફાવતની વ્યાખ્યા આપી તે શોધવાનું સૂત્ર લખો.
- (5) જો $Total df = 34$ અને $Repl. df = 4$ હોય તો માવજતની સંખ્યા કેટલી થશે ?
- (6) CRD માં પુનઃરચનાનું સાર્થકતા પરીક્ષણ થતું નથી. શા માટે ?
- (7) CRD માં પ્રયોગનું માધ્યમ કેવું હોવું જોઈએ ? શા માટે ?